

TÖRVÉNY A JÖVŐ NEMZEDÉKEKRŐL

A VÉDEGYLET

Kísértet járja be Európát, a konzumizmus kísértete. Útját betonsivatag, hulladékhegyek, néma erdők, megmérgezett folyók szegélyezik. És meghajszolt emberek milliói, akiknek az élete sivárabb, mint az ipari táj. Nincs fenntartható fejlődés, ami van, nem tartható fenn, és nem fejlődés. A fejlődést ma újrakezdeni kellene: megállítani az élethelehetőségek gazdag változatosságának rohamos fogyatkozását, begyógyítani a végső veszélybe jutott bolygó sebeit. Jóvátenni, amit utódaink ellen naponta elkövetünk.

Utódaink, földi otthonunk és hazánk jövője iránti aggodalomtól vezetve 2000. márciusában elhatároztuk, hogy *Véd-egylet* néven civil politikai szervezetet alakítunk. Jelenleg mintegy 250 tagunk van. Célunk a természeti és kulturális sokféleség megőrzése, egy jobb minőségű élet feltételeinek megteremtése Magyarország minden lakója számára, a környezetünkért viselt felelősség tudatának megerősítése. Ennek érdekében akciókat szervezünk, és különféle kezdeményezéseket indítunk. Együttműködésre törekszünk számos hazai civil szervezettel annak érdekében, hogy tevékenységünk minél nagyobb nyilvánosságot kapjon, és elképzeléseiket figyelembe vegyék a döntések meghozatalakor.

A *Védegylet* vezetőségének tagjai: Ángyán József (agrárközgazdász, a gödöllői Szent István Egyetem tanára); Karátson Gábor (festőművész, író, a *Védegylet* elnöke); Nagy J. Endre (szociológus, a Pécsi Tudományegyetem tanára); Sólyom László (alkotmányjogász, az Alkotmánybíróság volt elnöke); Vásárhelyi Judit (a Független Ökológiai Központ volt igazgatója); Vida Gábor (genetikus, az MTA rendes tagja); Zelnik József (a Magyar Kulturális Szövetség elnöke). A *Védegylet* főtitkára Csonka András (a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány igazgatója), szóvivője Lányi András (író, az ELTE tanára).

A Védegylet tevékenysége

2000. április: Első akciónk: tiltakozás a Roosevelttéri mélygarázs építése miatt pusztulásra ítélt fák megmentése érdekében. A több héten át tartó megmozdulás során sok száz budapesti polgár írta alá nyilatkozatunkat, és vett részt demonstrációkon. Figyelemfelkeltő akciókkal sikerült a közérdeklődést a budapesti zöldfelületek ellen folytatott irtóhadjáratra irányítanunk.

2000. május: A *Védegylet* javasolja a *Jövő nemzedékek ors. ágyvívelési biztosának* törvénybe iktatását. A demokratikus döntéshozatal komoly hiányosságának tartjuk ugyanis, hogy az utánunk következő generációk érdekei semmilyen módon nem jelennek meg a törvénykezésben. A törvénytervezet kidolgozója Sólyom László.

2000. szeptember 8.: A Magyar Tudományos Akadémián konferencia keretében mutatjuk be a jövő nemzedékek országgyűlési biztosáról szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat vitájának napirendjén három bevezető szerepelt, amelyek magnóról leírt szövegét rövidített változatban adjuk közre:

Vida Gábor

AZ ÖKOLÓGIAI VÁLSÁGTÓL A TECHNOKULTÚRAIG

A Föld a jelenlegi helyzetében, a jelenleg zajló folyamatok mellett hosszán nem tartható fenn számunkra elfogadható körülmények között. A Föld 4,5 milliárd éves. Nem sokkal kialakulása után, alig néhány száz millió éven belül megjelentek rajta az élet kezdetleges formái, és ezek az idők során jelentősen átalakították a Földet. Megjelent a bioszféra és megindultak az evolúciós folyamatok, melyek révén az élővilág változatossága, diverzitása, valamint növény- és állatvilága kialakult, majd a legvégén, viszonylag roppant rövid időn belül megjelent az ember, és megjelentek az emberi cselekedetek, az emberi változtatások ebben a bioszférában.

Tehát nagyon sokáig valami volt a Földön, ember nélkül, ami működött, és ez a rendszer csodálatos módon tartotta fenn az élet feltételeit. Ennek a folyamatnak a lényege az volt, hogy egyetlen nagy rendszerként működött három alrendszer. A Föld szilárd halmazállapotú része, amit geoszféranak vagy litoszféranak nevezünk, és amelynek legfelső rétege a pedoszféra, a talaj, külön szféraként említhető, interakcióban, kölcsönhatásban az atmoszférával és a hidroszférával különböző folyamatokon keresztül formálta, alakította a Földet.

Erre a hármas rendszerre hamarosan rátelepült azonban egy negyedik szféra, a biológiai, a bioszféra. Az élővilág azáltal, hogy a Földön birtokba vette először a vizet, azután a többi szférát is; teljesen átalakította a Földet. Az ezerkilencszázas években jöttünk csak rá, hogy az atmoszféra oxigéntartalma biológiai eredetű, ha a Földön az életet elpusztítanánk, az oxigén gyakorlatilag eltűnne, helyette széndioxid kerülne a légkörbe, ennek következtében a hőmérsékleti viszonyok átalakulnának a Vénuszéhoz hasonlóvá, és ha nem is olyan magas, de valószínűleg 100 fok fölötti hőmérséklet uralkodna a Földön. Ma már nyilvánvaló, hogy az a szemlélet, amely a XIX-XX. században uralkodott, mely szerint természetes hogy oxigén van a légkörben, természetes, hogy a vizeink olyanok, amilyenek, hogy a tenger sós és így tovább, alapvetően hamis, és teljesen más körülmények uralkodnának, ha az élővilág nem lenne jelen. Nagyon egyszerűen és vázlatosan: a földi ökoszisztémát a rendszeren átfolyó energiaáramlás tartja fenn. A rendszer működése nagymértékben leegyszerűsítve azon múlik, hogy a napenergia, amely a mi időskálánkon mérve korlátlanul áll rendelkezésre, kémiai energiává transzformálódik a fotoszintézis csodálatos mechanizmu-